

קצבת שאירים

כל מה שחשוב לדעת לקראת
הגשת תביעה לקבלת הקצבה

האמור במדריך זה, אינו מהווה ייעוץ או שיווק פנסיוני, המלצה או חוות דעת, ואין בו כדי להוות תחליף לייעוץ או שיווק פנסיוני כאמור הניתן על ידי בעל רישיון כדון, המתחשב בצרכים ובנתונים המיוחדים לכלל אדם. לשון המדריך אינה לשון התקנון, והיא מסתמכת על תקנון הקרן שבתוקף מחודש יוני 2018. ככל שקיימת סתירה בין המידע המפורט במדריך (שכאמור עשינו מאמצים לכתבו מראש בצורה פשוטה וקלה להבנה), לבין האמור בתקנון קרן הפנסיה הרלוונטי למועד האירוע הנטען – תקנון קרן הפנסיה הוא שיקבע.

במדריך זה תמצאו את כל המידע וההסברים בנוגע לקצבת שאירים ועל תהליך הגשת התביעה. עשינו את מירב המאמצים להגיש את המידע בשפה פשוטה וקלה להבנה. אם לאחר קריאת מדריך זה עדיין יש לכם שאלות, אתם מוזמנים לפנות אל צוות מנורה מבטחים בטלפון 2000* או על ידי משלוח מייל/דוא"ל ל- pensia@menoramivt.co.il

שימו לב! זכויות השאיר נקבעות בהתאם לתקנון שהיה בתוקף במועד פטירת העמית (למעט במקרה שהעמית היה נכה במועד פטירתו, שאז הזכויות ייקבעו בהתאם לתקנון שהיה בתוקף במועד האירוע המזכה את העמית בנכות). במהלך השנים חלו שינויים בזכויות שמוקנות לשאירים. המדריך מציג את המידע בנוגע לקצבת שאירים המשולמת בהתאם לתקנון הקרן שבתוקף מיוני 2018. במקרים שבהם יש שוני בזכויות ביחס למקרי פטירה שקדמו למועד זה, הדבר ייכתב במפורש במדריך. למרות כל המאמצים להנגשת מלוא המידע בצורה מדויקת, בכל מקרה של סתירה בין הוראות התקנון שנוגע לפטירתו של עמית ספציפי לבין המפורט במסמך זה – יקבעו הזכויות בהתאם להוראות התקנון.

צוות מנורה מבטחים נואז לרשותכם תמיד,
ובהיווצת הרפ"י פאלא.

במקרה שעמית בקרן פנסיה נפטר לפני שהגיע לגיל הפרישה שנקבע במסלול הביטוח שלו (בד"כ גיל 67 לגבר ולאשה), יזכו שאיריו: אלמן/אלמנה (לרבות ידוע/ה בציבור) ויתומים, לקבל קצבה חודשית שתחושב בהתאם למסלול הביטוח שחל על העמית.

ברגע שיש זכאות של שאיר לקבל קצבה, זכותו גוברת על זכויות היורשים (במידה ומדובר ביורשים אחרים), ואותו השאיר לא יוכל (למעט במקרים מסוימים שיפורטו בהמשך) לבצע פדיון בסכום חד פעמי, במקום קבלת קצבה חודשית.

מי נחשב עמית מבוטח?

עמית מבוטח הוא עמית שבמועד הפטירה נעשו עבורו הפקדות לקרן הפנסיה או שהיה בתקופת ארכת הביטוח (תקופה בת חמישה חודשים ממועד ההפקדה האחרון לקרן), או שהיה בהסדר ריסק לצורך שמירת הזכויות בקרן הפנסיה, או שהיה זכאי במועד הפטירה לקבלת קצבת נכות מהקרן.

יחד עם זאת, אם העמית ויתר על כיסוי ביטוחי לשאירים, או שכבר עבר את גיל תום הכיסוי הביטוחי (בד"כ 67, אך העמית רשאי לקבוע שגיל תום הכיסוי הביטוחי יהיה כשהוא צעיר יותר) – הוא לא ייחשב כעמית מבוטח ולכן שאיריו לא יהיו זכאים לקצבת שאירי עמית מבוטח.

מה ההבדל בין קצבת שאירים של עמית מבוטח לקצבת השאירים של עמית לא מבוטח?

קיים שוני בין מצב שבו המנוח היה בעת פטירתו עמית מבוטח (שעד ליוני 2018 נקרא עמית פעיל) לבין מצב שבו המנוח היה בעת פטירתו עמית לא מבוטח (שעד ליוני 2018 נקרא עמית לא פעיל).

קצבת השאירים של עמית מבוטח מחושבת בהתאם לשכר הקובע בקרן (שעד ליוני 2018 נקראה ההכנסה הקובעת לנכות ושאירים) שמחושב כממוצע שכר מבוטח בקרן במשך תקופות מסוימות המפורטות בתקנון. לעומת זאת, קצבת השאירים של עמית לא מבוטח מחושבת על בסיס היתרה הצבורה בקרן.

בהתאם לתקנון קרן הפנסיה, סכום קצבאות השאירים המהוון בהתאם לתחשיב האקטוארי לא יפחת בכל מקרה מהיתרה הצבורה בקרן, וכאשר הסכום נמוך מהיתרה הצבורה, יוגדל סכום קצבת השאירים בהתאם.

מי זכאי להגיש בקשה לקצבת שאירים

(בין ביחס לעמית מבוטח ובין ביחס לעמית לא מבוטח)?

אלמנה/אלמן

מי שנישא לעמית וגר איתו טרם ובעת פטירתו או **ידועה/בציבור** שהוכרו ע"י בית משפט או על ידי המוסד לביטוח לאומי ובלבד שהתגוררו וניהלו עם העמית משק בית משותף במשך לפחות שנה ברציפות לפני פטירתו ועד פטירתו, או שנולד להם ילד משותף. זכאות זו תקפה גם לבני זוג מאותו המין.

יתומים

מי שהינם ילדיו הביולוגיים או המאומצים כחוק של העמית שנפטר לרבות מי שנולד בתוך 300 הימים שלאחר פטירת העמית, ושטרם מלאו להם 21 שנים. זכאות זו תקפה גם לילדים חורגים. **ביחס למקרי פטירה שאירעו לפני יום 1 ביוני 2018 (או פטירת מי שהחל לקבל קצבת נכות לפני אותו מועד ונפטר לאחר מכן) לא יהיו היתומים זכאים לקבל קצבה במקרה של עמית לא מבוטח, שכונה בתקנונים עד אז עמית לא פעיל (רק האלמנה תהיה זכאית לקצבה במקרה שכזה).**

קיים סוג שאיר נוסף, שרלבנטי רק במקרה שבו המנוח היה בעת פטירתו עמית מבוטח - **הורה נתמך** - הורה/הורה ביולוגי או מאמץ כחוק של מבוטח שנפטר או הורה ביולוגי או מאמץ כחוק של בן זוג של מבוטח שנפטר, שמתקיימים בו גם התנאים הבאים:

(1) אינו מסוגל לכלכל עצמו מעבודה, (2) הוא מקבל הבטחת הכנסה לפי חוק הבטחת הכנסה ואין לו הכנסה ממקור אחר, פרט לגמלת הבטחת הכנסה או קצבת נכות כללית מהמוסד לביטוח לאומי ו- (3) במועד הפטירה של העמית הוא נתמך כלכלית על ידי העמית.

ביחס למקרי פטירה שאירעו לפני יום 1 ביוני 2018 (או פטירת מי שהחל לקבל קצבת נכות לפני אותו מועד ונפטר לאחר מכן) - הורה מאמץ כחוק והורה של בת הזוג אינם כלולים תחת הגדרת "הורה נתמך", ואינם זכאים לקצבת שאירים ביחס למנוח.

הורה נתמך זכאי לקצבה רק אם המנוח היה עמית מבוטח. אם המנוח היה במועד פטירתו עמית לא מבוטח - הורה נתמך לא יהיה זכאי לקבל קצבת שאירים.

מה קורה כשעמית לא סיים את תקופת האכשרה?

במקרה שעמית מבוטח נפטר לפני שחלפו 60 חודשים ממועד הצטרפותו לקרן הפנסיה (או חידוש הכיסוי הביטוחי בקרן הפנסיה, או שינוי אחר בהיקף הכיסוי הביטוחי בקרן), יבדוק רופא הקרן אם הפטירה נובעת ממחלה או מום שהחלו לפני מועד ההצטרפות, חידוש הכיסוי הביטוחי או שינוי בהיקפו. לצורך כך ייאסף התיק הרפואי של המנוח באמצעות חברות חיצוניות.

אם יתברר שהפטירה אינה נובעת ממחלה או מום שהחלו לפני מועד ההצטרפות או חידוש הכיסוי הביטוחי - תביעת השאירים תאושר ותשולם בתור תביעת שאירי עמית מבוטח.

אם יתברר שהפטירה נובעת ממחלה או מום שהחלו לפני מועד ההצטרפות, חידוש הכיסוי הביטוחי או שינוי בהיקפו: לא יהיו השאירים זכאים לקצבת שאירי עמית מבוטח, אלא לקצבת שאירי עמית לא מבוטח (שבד"כ הינה נמוכה יותר). תקופת אכשרה קיימת גם במקרה של משיכה או נידוד שמשפיעים בצורה אחרת על גובה קצבת השאירים - לפרטים נוספים ראה בהמשך.

דוגמאות לשינוי בהיקף הכיסוי הביטוחי: מעבר למסלול ביטוחי עם שיעור כיסוי גבוה יותר, גידול ריאלי בשכר הקובע של העמית בשיעור העולה על 15% ועוד.

חישוב סכום קצבת השאירים החודשית של עמית מבוטח

קצבת השאירים של עמית מבוטח הינה סכום המשולם מדי חודש (כל עוד לא הסתיימה זכאות ילד לקצבה בהגיעו לגיל 21) והמחושב כשיעור מהשכר הקובע בקרן (ממוצע השכר המבוטח בקרן ב-3 או 12 החודשים הרצופים שלפני הפטירה, הגבוה מבין השניים) בהתאם לנוסחה הבאה:

שיעור הכיסוי לשאירים במסלול הביטוח שחל על העמית המבוטח X שיעור קצבת השאירים X שכר קובע בקרן
שיעור קצבת השאירים נקבע בתקנון בהתאם לסוג השאיר:

- אלמן/ה - 60%
- יתום יחיד - 40%, אך במקרה של פטירה שארעה לפני יום 1 ביוני 2018 (או פטירת מי שהחל לקבל קצבת נכות לפני אותו מועד ונפטר לאחר מכן) - 30%
- יתום יחיד בהעדר אלמן/ה - 100%
- יתום שאינו יתום יחיד ובהעדר אלמן - 100% כשהם מחולקים באופן שווה בין כל היתומים
- הורה - 20%
- יתום עם מוגבלות - 40%, אך במקרה של פטירה שארעה לפני יום 1 ביוני 2018 (או פטירת מי שהחל לקבל קצבת נכות לפני אותו מועד ונפטר לאחר מכן) - 30%

שים לב! ביחס למקרי פטירה שאירעו לאחר יום 1 ביוני 2018 תביעה לקבלת קצבת שאירים מתיישנת כעבור 7 שנים ממועד הפטירה. לכן, חשוב להגיש את התביעה קרוב ככל האפשר למועד הפטירה. ככל שהתביעה תוגש לאחר שחלפו 7 שנים, יהיה השאיר זכאי לקצבת שאירי עמית לא מבוטח, שעשויה להיות נמוכה משמעותית. ביחס למקרי פטירה שאירעו לפני יום 1 ביוני 2018 (או פטירת מי שהחל לקבל קצבת נכות לפני אותו מועד ונפטר לאחר מכן) – הזכאות לקבל קצבת שאירים מתיישנת כעבור 7 שנים. אם תוגש תביעה לאחר שחלפו 7 שנים, לא יהיה בכך לשנות את זכות השאיר לקבל קצבת שאירי עמית פעיל, אך לא ישולמו קצבאות שאירים ביחס לתקופה שקדמה ל-7 שנים ממועד הגשת תביעת השאירים

עד מתי תשולם קצבת השאירים?

- אלמנה/ה של עמית זכאים לקצבה חודשית לכל ימי חייהם, גם אם נישאו מחדש.
- ילדי העמית יהיו זכאים לקצבה חודשית עד לגיל 21.
- ילד של העמית, שנכותו הוכרה לראשונה ע"י המוסד לביטוח לאומי אחרי מועד הצטרפות העמית לקרן אך בטרם הגיע הילד לגיל 21, ושאינו לו הכנסה במועד הפטירה, למעט קצבה חודשית מהמוסד לביטוח לאומי, יהיה זכאי לקבל קצבה לכל ימי חייו.

בהתאם לתקנון הקרן, במקרה שבו אין לעמית שאירים, הסכום הצבור בקרן הפנסיה ישולם כסכום חד פעמי למוטבים, ואם לא מונו על ידי העמית מוטבים – ליורשים (בהתאם לצו קיום צוואה או צו ירושה, אלא אם מדובר ביתרה הנמוכה מסך של 8,000 ₪, שאז לא נדרש צו שכזה לצורך קבלת הסכום הנ"ל).

חישוב סכום קצבת השאירים החודשית של עמית לא מבוטח

קצבת השאירים של עמית לא מבוטח הינה סכום המשולם מדי חודש (כל עוד לא הסתיימה זכאות ילד לקצבה בהגיעו לגיל 21) והמחושב כחלוקה של היתרה הצבורה במקדם הקבוע בתקנון, בהתאם לסוג השאיר (אלמנה/ה – לפי 100% מהמקדם שקבוע בתקנון בהתאם לגילו, מינו ושנת לידתו, ויתום לפי 50% מהמקדם שקבוע בתקנון ביחס ליתום).

שים לב! רק אלמנה/ה ויתומים זכאים לקבל קצבת שאירים במקרה של עמית לא מבוטח. במקרה של פטירה שארעה לפני יום 1 ביוני 2018 (או פטירת מי שהחל לקבל קצבת נכות לפני אותו מועד ונפטר לאחר מכן), רק האלמנה תהיה זכאית לקבל קצבת שאירים במקרה של עמית לא מבוטח (לא פעיל).

אפשרויות נוספות בעת הגשת התביעה

תהליך הגשת התביעה עשוי לכלול אפשרויות נוספות מלבד קבלת קצבת השאירים כגון קבלת סכום חד פעמי בשל היוון קצבה. ניתן להגיש בקשה ביחס לאחת מהאפשרויות שמפורטות מטה רק במועד הגשת התביעה לקבלת קצבת השאירים. ככל שקצבת השאירים כבר החלה להשתלם, לא ניתן יהיה לבצע שינוי ולבקש בדיעבד לעשות שימוש באחת מהאפשרויות מטה.

חשוב לקרוא היטב את האפשרויות שעומדות בפניכם – הבחירות שתבצעו בעת הגשת התביעה הינן בלתי הפיכות, ולאחר תחילת תשלום קצבת השאירים, לא ניתן יהיה לבצע שינויים!

שים לב! סכום הקצבאות שישולמו לכל שאירי עמית מבוטח לא יעלה על 100% מסכום הקצבה הבסיסית לשאירים. במקרה של פטירה שארעה לפני יום 1 ביוני 2018 (או פטירת מי שהחל לקבל קצבת נכות לפני אותו מועד ונפטר לאחר מכן) – סכום הקצבאות שישולמו לכל שאירי עמית מבוטח לא יעלה על 120% מהסכום הבסיסי לפנסית שאירים (ההכנסה הקובעת לנכות ושאירים כפול שיעור המקדם הקבוע בתקנון בהתאם למין העמית ומסלול הביטוח שחל עליו) ולא יעלה על 100% מההכנסה הקובעת לנכות ושאירים.

במקרה שבו יש ריבוי שאירים, וסכום הקצבאות עולה על 100% מסכום הקצבה הבסיסית לשאירים, תופחת תחילה קצבת השאירים להורה נתמך, ולאחר מכן ליתומים (ביחס שווה בין היתומים), עד שיתקיים התנאי הנ"ל. לדוגמא:

עמית מבוטח עם שכר קובע של 10,000 ₪ שנפטר והשאיר אחריו אישה, שני ילדים והורה נתמך. קצבת השאירים תתחלק באופן הבא:

אלמנה	– 6,000 ₪
יתום א'	– 2,000 ₪
יתום ב'	– 2,000 ₪

בדוגמא זו הורה נתמך לא זכאי לקצבה חודשית

שים לב! אם הסכום שנצבר בקרן הפנסיה של העמית המבוטח גבוה מהסכום המהוון של קצבאות השאירים שחושבו כאמור לעיל, יוגדלו קצבאות השאירים כך שלכל הפחות הערך המהוון של הקצבאות שלהם יהיה שווה לסכום הצבור בקרן הפנסיה. למידע אודות אפשרות שאירים לבצע משיכה חד פעמית של הסכום שבו יוגדלו קצבאות השאירים (שרלבנטית רק ביחס למקרי פטירה שארעו לאחר יום 1 ביוני 2018) – ראה בהמשך.

1. היוון קצבה ליתומים - אפשרות זאת לא קיימת במקרה של פטירה שארעה לפני יום 1 ביוני 2018 (או פטירת מי שהחל לקבל קצבת נכות לפני אותו מועד ונפטר לאחר מכן) היוון קצבה הוא קבלת סכום חד פעמי במקום קבלת קצבה חודשית.
אפשרות זו קיימת במידה וביום פטירתו של העמית (מבוטח או שאינו מבוטח) מתקיימים **כל** התנאים הבאים:

- נשארו יתומים מעל גיל 18 (אך טרם מלאו להם 21 שנים) ואף אחד מהם אינו בעל מוגבלויות
  - אין אלמן או אלמנה בחיים
- במקרה זה, היתומים שגילם מעל ל-18 יהיו זכאים לוותר על זכאותם לקצבת שאירים ולקבל במקום זאת את סכום הקצבה כסכום חד פעמי.
- הסכום יחושב כמכפלה של קצבת השאירים במקדם היוון בהתאם לגיל היתום (לבדיקת הזכאות וחישוב הסכום יש לפנות לנציגי השירות של מנורה מבטחים).

שים לב! מקרה של קבלת קצבה כסכום מהוון נחשב כקבלת קצבת שאירים לכל דבר וענין (ולא מדובר בקבלת היתרה במסגרת ירושה שעשויה להיות פטורה ממס) ועל כן חשוב שתבצע תיאום מס מול רשות המיסים כדי להפחית את סכום המס שינוכה במקור בעת שימוש באפשרות זו.

2. היוון קצבה לאלמן/ה

היוון קצבה הוא קבלת סכום חד פעמי וקבלת קצבה מופחתת, במקום קבלת קצבה חודשית מלאה במשך תקופה קצובה. אלמן/ה של עמית (מבוטח ושאינו מבוטח) **רשאי/ת** לקבל סכום חד פעמי עד לגובה של 25% מקצבת השאירים, לתקופה של עד חמש שנים. הזכאות לתשלום קיימת רק אם הקצבה החודשית (לאחר ההיוון) תהיה גבוהה מסכום הקצבה המזערי (שהינו 4,849 ₪, נכון לשנת 2023), וגיל האלמן/ה בתום תקופת ההיוון לא עלה על 87.

3. משיכת סכום הגדלת הקצבה במקרה של יתרה גבוהה מקצבאות השאירים המהוונות - אפשרות זאת לא קיימת במקרה של פטירה שארעה לפני יום 1 ביוני 2018 (או פטירת מי שהחל לקבל קצבת נכות לפני אותו מועד ונפטר לאחר מכן).
אם הסכום שנצבר בקרן הפנסיה של עמית מבוטח גבוה מהסכום המהוון של קצבאות השאירים, תוגדל הקצבה בהתאם. יחד עם זאת, השאירים זכאים להוון את החלק בקצבת השאירים שהוגדל כאמור, ולמשוך את הסכום הזה כסכום חד פעמי. אפשרות זו, למשוך את סכום הגדלת הקצבאות במקום לקבל קצבאות מוגדלות, רלבנטית רק ביחס למקרי פטירה שארעו לאחר יום 1 ביוני 2018.

4. תקופת תשלומים מובטחים לאלמן

ביחס למקרי פטירה שארעו לאחר יום 1 ביוני 2018: אלמן/ה של עמית (מבוטח ושאינו מבוטח) הזכאי לקצבה, יהיה זכאי לתשלומים מובטחים לתקופה של 240 חודשים, ובלבד שהגיל בתום תקופת התשלומים המובטחים לא יעלה על 87. האלמן/ה אינו זכאי לוותר על תקופת התשלומים המובטחים או להקטין את מספר התשלומים המובטחים.

ביחס למקרי פטירה שאירעו לפני יום 1 ביוני 2018 (או פטירת מי שהחל לקבל קצבת נכות לפני אותו מועד ונפטר לאחר מכן) – האפשרות של בחירה בתשלומים מובטחים אינה חובה, וניתן לבחור ב-60, 120, 180 או 240 תשלומים מובטחים (בתמורה להפחתת סכום הקצבה), בכפוף לכך שגיל האלמן/ה בתום תקופת התשלומים המובטחים לא יעלה על 85, לחתימה על הצהרת בריאות ולקבלת אישור החברה לבחירה זו.

אם האלמן/ה נפטר/ה לפני תום תקופת התשלומים המובטחים, ישולם הערך המהוון של יתרת חודשי הקצבה בתשלום חד פעמי לידי המוטבים (ואם לא מונו מוטבים – ליורשים על פי צו ירושה או צו קיום צוואה).

לדוגמא:

אלמנה בת 50 הזכאית לקצבה חודשית ממנורה מבטחים פנסיה (קרן הפנסיה המקיפה) של 5,000 ₪ הלכה לעולמה לאחר 120 חודשים מיום הזכאות לקבלת קצבה. מכיוון שהאלמנה נפטרה לפני שקיבלה את מלוא התשלומים המובטחים (240 חודשים), המוטבים שלה יהיו זכאים לקבל סכום חד פעמי בגובה של 501,400 ₪ (הסכום המהוון של 120 תשלומים מובטחים שלא שולמו).

מתי מותרת משיכה חד פעמית על ידי שאירים

במקרה של פטירת עמית יהיו שאיריו רשאים למשוך את הסכום הצבור בקרן הפנסיה כסכום חד פעמי במקרה שבו סכום קצבאות השאירים נמוך מסכום קצבת המינימום (593.5 ₪ נכון לשנת 2023). במקרה זה רשאי כל אחד מהשאירים למשוך את חלקו בסכום הצבור בקרן.

במקרה של פטירה שארעה לפני יום 1 ביוני 2018 (או פטירת מי שהחל לקבל קצבת נכות לפני אותו מועד ונפטר לאחר מכן) קיימת אפשרות למשיכת הכספים גם במקרה שקיימים לעמית הפעיל במועד הפטירה רק יתומים (דהיינו – אין אלמן/ה) שכולם מעל גיל 18, וכולם ביקשו לפדות את הכסף. גם במקרה זה ייחשב התשלום החד פעמי כקבלת קצבת שאירים לכל דבר וענין (ולא מדובר בקבלת היתרה במסגרת ירושה שעשויה להיות פטורה ממס) ועל כן חשוב שתבצע תיאום מס מול רשות המיסים כדי להפחית את סכום המס שינוכה במקור בעת שימוש באפשרות זו.

במקרה של פטירה לאחר נכות של העמית, כאשר הפטירה ארעה לאחר יום 1 ביוני 2018 אך הנכות של העמית החלה לפני מועד זה, זכויות השאירים יהיו בהתאם למפורט בתקנון שהיה בתוקף במועד אירוע הנכות (ולא בהתאם לתקנון שהיה בתוקף במועד הפטירה).

שים לב! במקרה של זכאות לקצבת שאירים, לא ניתן למשוך את כספי הפיצויים מקרן הפנסיה!

מצבים חריגים

- אם עמית מבוטח התאבד בטרם חלפו 12 חודשים ממועד ההצטרפות (או חידוש הכיסוי הביטוחי) לקרן, השאירים יהיו זכאים לקצבת שאירים של עמית לא מבוטח (דהיינו – הקצבה תחושב על בסיס היתרה הצבורה ולא על בסיס השכר המבוטח בקרן).
- אם עמית משך או העביר כספים מרכיב התגמולים שלו בקרן הפנסיה, ובמהלך 60 החודשים שלאחר מועד תשלום דמי הגמולים הראשון שלאחר מועד המשיכה או הניוד הלך לעולמו, בהיותו עמית מבוטח, אזי תופחת הקצבה לשאירים בשיעור המתקבל מחלוקת הסכום שנמשך או שהועבר לקופת גמל אחרת על ידי העמית בערך המהוון של הקצבאות. אפשרות זו לרבנטית רק אם פטירת העמית המבוטח ארעה לאחר יום 1 ביוני 2018.
- ביחס לפטירה שארעה לפני יום 1 ביוני 2018 – אם עמית משך או העביר כספים מרכיב התגמולים שלו בקרן הפנסיה, ונפטר בהיותו עמית פעיל – תחושב קצבת השאירים על בסיס ההכנסה הקובעת לנכות ושאירים של העמית שתחושב בהתעלם מהפקדות שנמשכו או הועברו כאמור.

הגשת בקשה לתביעת שאירים

לצורך הגשת הבקשה לקצבת שאירים יש צורך לפנות למוקד קשרי הלקוחות בטלפון *2000. במהלך השיחה תיבדק הזכאות להגשת תביעה וייתכן מידע מקיף אודות התהליך הצפוי. את מסמכי הבקשה יש להעביר למייל שכתובתו: sheerim@menoramivt.co.il
להלן פירוט המידע והמסמכים הנדרשים להגשת הבקשה:

✓ תעודת זהות בהירה וקריאה הכוללת ספח שבו מצוין מצב משפחתי ופרטי הילדים

✓ אישורים כי הילדים הינם ילדי המבוטח שנפטר (ספח של המנוח, צילומי תעודת זהות של יתומים מעל גיל 16 או תעודות לידה)

✓ הוכחת מגורים משותפים, לדוגמה: חשבונות, הסכם שכירות או כל מסמך אחר שיעיד שהאלמן/ה גר/ה עם המבוטח טרם פטירתו

✓ המחאה (צ'ק) או אישור על ניהול חשבון בנק הכולל לוגו, חתימה וחותרמת הסניף

✓ תעודת פטירה

✓ אישורים על בן עם מוגבלות

✓ צו הצהרה מערכאה שיפוטית או מהמוסד לביטוח לאומי על הכרה בידועה בציבור

✓ אישור מערכאה שיפוטית במקרה של ילד מאומץ

✓ אישורים עבור הורה נתמך - לרבות קבלת גמלת הבטחת הכנסה לפי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א 1980 ואישורים נוספים כנדרש בהגדרת הורה נתמך על פי תקנוני קרנות הפנסיה

✓ טופס תביעה

✓ טופס 101 (חתום ע"י אלמנה וכל יתום מעל גיל 18) - יש להקפיד על מילוי הטופס (בדגש על סעיף ה), השלמת תאריך וחתימה בסעיף י' אשר בעמוד השני

✓ עבור כל יתום מעל גיל 18 יש לצרף אסמכתה בנקאית הכוללת את שם הילד ומס' ת.ז. או חתימה על טופס "הצהרת ויתור יתום לטובת הורה" (במידה ומוותר על התשלום לטובת ההורה)

✓ במקרה שהתביעה מוגשת ע"י עו"ד, יש להציג ייפוי כוח עו"ד המופנה ספציפית ל"מנורה מבטחים פנסיה וגמל"

✓ במקרה שהתביעה מטופלת ע"י סוכן, יש להציג ייפוי כוח סוכן

✓ במידה ותבקש האלמנה לבחור בתקופת הבטחה, יהיה עליה לחתום על הצהרת בריאות ולהמציא אישור על מצבה הרפואי מרופא מטפל

ככל שלא הסתיימה תקופת האכשרה (כפי שנציג החברה יודיע לפונה), יהיה צורך באיתור חומר רפואי אודות הנפטר, לצורך בדיקת תביעת השאירים.

במקרה שכזה יהיה על המבקש לקבל קצבת שאירים להמציא גם את המסמכים הבאים:

✓ צו ירושה/ צו קיום צוואה או תצהיר (מאומת על ידי עו"ד) שבו האלמנה מצהירה כי הנה יורשת של הנפטר (ע"פ דין/צוואה), ושאין יורשים, או שכל היורשים מסכימים למסירת המידע ושאינה מתנגדת למסירת המידע ליורשים האחרים

✓ כתב ויתור על סודיות רפואית בנוסח המקובל בחברה. הטופס חייב להיחתם בפני רופא, עו"ד או סוכן ביטוח בעל רישיון פנסיוני בצירוף תעודת סוכן

✓ נספח נסיבות הפטירה

✓ אישור על סיבת הפטירה (סיכום פטירה מבית חולים ודו"ח משטרה, במידה וקיים לצורך איתור מידע רפואי)

✓ במידה ובוצעה נתיחה, יש לצרף דו"ח נתיחה

על מנת לקבל עדכונים לטלפון הנייד על סטטוס התביעה והשלמה נדרשת של מסמכים, אנא דאגו למלא פרטי התקשרות מדויקים בטופס התביעה.

שאלות ותשובות

כיצד יחושב הסכום לקצבת שאירים?

כאשר מדובר בעמית מבוטח - הסכום יקבע בהתאם למסלול הביטוחי וגיל הצטרפות המבוטח לקרן הפנסיה ובהתחשב בשכר המבוטח בקרן, ובשיעור הכיסוי שנקבע בתקנון ביחס לסוג השאיר. בהתאם לתקנון, כיסוי לשאירים של 100% במסלול ברירת המחדל יינתן לנשים בכל גיל ולגברים שהצטרפו עד לגיל 40. כאשר מדובר בעמית לא מבוטח - הסכום יחושב על בסיס היתרה הצבורה בקרן, ולא על בסיס השכר המבוטח בקרן, ולכן עשוי להיות נמוך משמעותית מהקצבה שתשולם במקרה של עמית מבוטח.

מהי תקופת אכשרה?

כל מצטרף לקרן פנסיה זכאי לביטוח למקרה נכות או מוות החל מהיום הראשון לביטוחו בקרן. יחד עם זאת, מי שמצטרף לקרן פנסיה חדשה כשהוא חולה, יידרש לצבור תקופה שבה יהיה עמית מבוטח ויבוצעו בגינו הפקדות במשך לפחות 60 חודשים (5 שנים), על מנת להיות זכאי לתשלום קצבת נכות או שאירים כתוצאה מאירוע שנגרם מאותה מחלה. תקופת אכשרה דומה קיימת גם במקרה של משיכה או העברה של כספי רכיב התגמולים מקרן הפנסיה לקופת גמל אחרת, מעבר בין מסלולי ביטוח שמגדיל את שיעור הכיסוי הביטוחי, גידול ריאלי בשכר הקובע של העמית בשיעור העולה על 15% ועוד.

כיצד מחושבת הפנסיה לה יהיו זכאים שאירים של מבוטח לא מבוטח?

הפנסיה לשאירי מבוטח לא מבוטח, מחושבת על ידי חלוקת סך החיסכון הצבור בקרן במקדם המרה המתאים למין, גיל ושנת הלידה של בת הזוג וגילאי הילדים.

האם קצבת השאירים חייבת במס?

ניתן לקבל פטור ממס עבור קצבת שאירים עד לסכום קצבה בגובה של 9,120 ₪ (נכון לשנת 2023). קצבה גבוהה יותר, תצטרף להכנסה של השאיר ותהיה חייבת במס.

מדוע אישור תביעה לעמית מבוטח שטרם השלים 60 חודשים מיום תחילת הביטוח לוקחת יותר זמן?

כדי לאשר תביעה במקרה של עמית מבוטח שטרם השלים את תקופת האכשרה נבדק שאירוע הפטירה אינו נובע ממחלה הקודמת למועד ההצטרפות לקרן. לצורך כך נאסף באמצעות חברות חיצוניות התיק הרפואי של העמית מהמוסדות הרפואיים הרלבנטיים, ומדובר בתהליך שאורך זמן ותלוי בשיתוף הפעולה של מוסדות אלו.